

Działania lubuskiej Policji w zwalczaniu pandemii ptasiej grypy o podtypie H5N8 na terenie województwa lubuskiego w latach 2016-2017

Streszczenie

Przedmiotowy artykuł opracowany został w celu przybliżenia zadań i roli Policji w czasie wystąpienia sytuacji kryzysowej, jakim była pandemia wysoce zjadliwego wirusa ptasiej grypy, o pod typie H5N8. Przeanalizowana zostanie kompetencja tej służby państwowej w oparciu o przepisy prawa. Analiza oparta została na wydarzeniach, jakie miały miejsce na terenie woj. lubuskiego na przełomie roku 2016/ 2017.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo wewnętrzne, epizootie, plany zarządzania kryzysowego, algorytmy postępowania Policji w sytuacji kryzysowej

Wstęp

Świat dotykany jest zjawiskami powszechnie występującymi, tj. sytuacjami kryzysowymi, które mają wpływ na środowisko człowieka zarówno w skali makro, jak i w skali mikro.

Słowo kryzys pochodzi z języka greckiego *krisis* i oznacza, w sensie ogólnym, wybór, decydowanie, zmaganie się, walkę, w której konieczne jest działanie pod presją czasu. Kryzys poszerza znaczenie o takie cechy jak nagłość, urazowość i subiektywne konsekwencje urazu w postaci przyczyn negatywnych.

Przez sytuacje kryzysowe należy rozumieć sytuacje wpływające negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia w znacznych rozmiarach lub środowiska, wywołujące znaczne ograniczenia w działaniu właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków¹.

¹ Definicja ujęta w art. 3 ust. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym z dnia 27 kwietnia 2007 r. (Dz.U. z 2007 r., nr 98, poz.590 ze zm.).

FAZA REAGOWANIA			
Podmiot wiodący - zadania	Podstawa prawna	Podmiot wspomagający zadania	Podstawa prawna
MINISTER ROZWOJU I KOSZTOWY WSI		MINISTER ZDROWIA	
<p>Minister właściwy do spraw rolnictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> uruchomienie ZDR oraz dokonanie oceny i analizy sytuacji; wytworzenie informacji i CS-MOR i RCI; wspieranie i wdrożenie do Planu RM o zwalczaniu powstania RZK; ciągły monitoring rozwoju sytuacji; ugodzenie pod względem merytorycznym programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt; wprowadzenie w życie rozporządzenia podlega kupo na strefy objęte ograniczeniami i wolne od chorób; wyłączenie strefy zagrożenia powstania choroby, leczenia i innych środków na zwierzętach; w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określić, w sposób rozporządzenia, sposoby i warunki wprowadzenia zwierząt zakaźnie opuszczających ogólną chorozy i oraz ciałowców ograniczeń w ruchu osobowym lub pojazdów; wytworzenie kampanii informacyjnej dla hodowców; organizacja konferencji; organizacja kampanii informacyjnej dla hodowców i turystów; <p><i>Olga Lubuska Weterynarz</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ciągły monitoring rozwoju sytuacji oraz działań podejmowanych przez Inspekcję Weterynaryjną; realizacja zadań wynikających z planów gospodarki; koordynacja działań podległych Inspekcji w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt; analizowanie i opracowanie informacji otrzymanych od Wojewódzkiego Lekarza Weterynaryjnego; opracowanie i wdrożenie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz ich ugodzenie z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych; wygotowanie do chwili kampanii i ewentualnie wdrożenie ugodzonego programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt; wdrożenie kampanii informacyjnej dla hodowców i turystów; 	<p>Ustawa:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Inspekcji Weterynaryjnej o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt o zwalczaniu kryzysowym <p>rozporządzenie Ministra Zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> w sprawie wyodrębnienia imprez organizacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania zakaźnych chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub i ludzi na zwierzęta 	<p>Minister właściwy do spraw zdrowia</p> <p><i>Olga Inżynier Sanitarz</i></p> <ul style="list-style-type: none"> współpraca z GW w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt; ciągły monitoring i analiza sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych zwierząt; koordynowanie akcji informacyjnej w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności; wspieranie działań w zakresie kontroli obrót detalicznego produktów pochodzenia zwierzęcego o charakterze spożywczym i sadyżowych, umierających do wywołania i obrót produktów pochodzenia zwierzęcego, które mogą spowodować chorobie się choroby zakaźnej; wspieranie działań w zakresie przeprowadzania procesu dekontaminacji w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych; 	<p>Ustawa:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Państwowej Inspekcji Sanitarnej o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt <p>rozporządzenie Rady Ministrów:</p> <ul style="list-style-type: none"> o sprawie współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz jednostek samorządu terytorialnego przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób zakaźnych zwierząt <p>rozporządzenie Ministra Zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> w sprawie współdziałania z innymi organami Państwowej Inspekcji Sanitarz

Rysunek 2. Faza reagowania – zadania podmiotu wiodącego

Źródło: http://rcb.gov.pl/wp-content/uploads/KPZK-2013-2015.tj_.pdf [dostęp: 7.03.2019].

2. Ptasia grypa, epidemiologia

Epizootia grypy ptaków należy do chorób zwierząt, która znajduje się na liście Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE). Choroba ta została uznana jako niezwykle zakaźna choroba wirusowa drobiu, która powoduje śmiertelność w 100%. Chorobę tę wywołują niektóre szczepy podtypów H5 i H7 wirusa grypy typu A (czynniki etiologiczne: wirus z rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus). Zakażone ptaki wydają wirus w dużych ilościach przede wszystkim z:

- kałem;
- wydzielaną z oczu;
- wydzielaną z dróg oddechowych;
- wydychanym powietrzem.

Na zakażenie tego typu wirusami grypy podatne są prawie wszystkie gatunki ptactwa zarówno domowego (drób), jak i dzikiego, wolno żyjącego, jednak stopień wrażliwości poszczególnych gatunków jest zróżnicowany⁴.

Wirus grypy ptaków może zachowywać aktywność w środowisku kurnika przez 5 tygodni, zatem istotne jest przy podejrzeniu lub stwierdzeniu choroby,

⁴ <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/o-grypzie-ptakow> [dostęp: 8.03.2019].

zabezpieczenie pomieszczeń, sprzętu, nawozu oraz dokładne ich oczyszczenie i odkażenie. Wirusy grypy są wrażliwe na powszechnie stosowane środki dezynfekcyjne oraz detergenty. Niszczy je również obróbka termiczna (smażenie, gotowanie).

Zakażenie następuje głównie drogą oddechową i pokarmową. Najbardziej prawdopodobnym źródłem zakażenia drobiu domowego jest bezpośredni lub pośredni kontakt z wędrującymi ptakami dzikimi, zwykle ptactwem wodnym. Rozprzestrzenienie wirusa może następować również poprzez zanieczyszczoną paszę, wodę, nawóz, ściółkę, sprzęt i środki transportu. Do rozprzestrzeniania wirusa grypy ptaków w bardzo dużym stopniu przyczynia się człowiek, poprzez zanieczyszczone ubranie, obuwie, sprzęt

Ptasia grypa występuje prawie na całym świecie⁵. Jednakże największe jej natężenie występuje na terenie Europy. Jak wynika z przeprowadzonych badań, przez zachodnią Europę prowadzą dwa szlaki jesienno wiosennych wędrówek ptaków: szlak wschodnioatlantycki i śródziemnomorsko-czarnomorski. Przez terytorium Polski prowadzi głównie szlak wschodnioatlantycki.

Do pierwszego ujawnienia ogniska ptasiej grypy (H5N8), potwierdzonego urzędowo, na terenie województwa lubuskiego doszło 3 grudnia 2016 roku, w gospodarstwie hodowlanym w miejscowości Deszczno, na obszarze powiatu gorzowskiego⁶. W związku z zaistniałą sytuacją, działając w ramach swoich kompetencji, Wojewoda Lubuski, na wniosek Wojewódzkiego Inspektora Weterynarii, 3 grudnia 2016 roku wydał Rozporządzenie⁷ w sprawie określenia obszaru zapowietrzonego i zagrożonego wystąpieniem grypy ptaków, sposobu oznakowania tego obszaru oraz zakazów i nakazów obowiązujących na tym obszarze. Obszarem zapowietrzonym został objęty teren wokół ogniska wystąpienia wirusa ptasiej grypy o promieniu około 3 kilometrów, natomiast obszarem zagrożonym – teren wokół ogniska znajdujący się w promieniu około 10 kilometrów. Kolejne ognisko wirusa ptasiej grypy w gospodarstwie hodowlanym ujawniono 13 grudnia 2016 roku w miejscowości Glinik na terenie powiatu gorzowskiego. Na tej podstawie Wojewoda Lubuski wydał Rozporządzenie z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie określenia obszaru zapowietrzonego i zagrożonego wystąpieniem ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków, sposobu oznakowania tych obszarów oraz zakazów i nakazów obowiązujących na tych obszarach. W kolejnych dniach na terenie województwa lubuskiego pojawiały się następne ogniska pandemii wirusa ptasiej grypy⁸. Łącznie na terenie województwa lubuskiego ujawniono

⁵ <https://www.ciwf.pl/blog/2016/12/ptasia-grypa-atakuje-na-calym-swiecie>, <https://cordis.europa.eu/news/rcn/27520/pl> [dostęp: 8.03.2019].

⁶ <http://www.piwet.pulawy.pl/piwet7/files/H5N8/Grypa%20H5N8%2025.01.2017.pdf> [dostęp: 8.03.2019].

⁷ <https://www.lubuskie.uw.gov.pl/main/szukaj/wszedzie/rozporz%C4%85dzenie/sts:15.html> [dostęp: 8.03.2019].

⁸ <https://gorzow.tvp.pl/28280462/19122016-ptasia-grypa-goscie-lek-wet-wlodzimirz-skorupski-wlady-slaw-dajczak> – 15 minuta [dostęp: 8.03.2019].

20 ognisk chorobowych, które położone były na terenie różnych powiatów i gmin. Wyznaczone strefy zapowietrzone i zagrożone obejmowały swym zasięgiem rozległe tereny. Biorąc powyższe pod uwagę, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rozporządzeniem z dnia 20 grudnia 2016 roku wprowadził obostrzenia związane z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków na terytorium całego kraju⁹.

3. Zadania i rola Policji w czasie zaistnienia sytuacji kryzysowej

Policja odgrywa znaczącą rolę w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego z uwagi na fakt, że jest podstawową formacją służącą społeczeństwu do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Szczegółowe zadania, jakie ustawodawca postawił przed Policją, zdefiniowane zostały w art. 1 ustawy o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku, są to m.in.:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
- 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.
- 4) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Komendant Wojewódzki Policji w Gorzowie Wielkopolskim, kierując się w tym zakresie przepisami prawa, w tym przepisami wewnętrznymi¹⁰, oraz w celu zapewnienia na terenie województwa lubuskiego prawidłowej organizacji i koordynacji przedsięwzięć związanych

⁹ <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbmV3ZXR6Z29yYXxneDo3NTFiNDUyOGZknjZkZThm> [dostęp: 8.03.2019].

¹⁰ Zarządzenie nr 1429 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2004 roku, w sprawie wprowadzenia w Policji procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych (Dz. Urz. KGP z 2005 r., nr 3, poz. 8) – obecnie Zarządzenie nr 36 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie zadań realizowanych przez Policję w sytuacjach kryzysowych, Zarządzenie nr 23 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 września 2014 roku, w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi (Dz. Urz. KGP z 2014 r., poz. 65 oraz z 2015 r., poz. 16).

z przygotowaniem i kierowaniem działaniami policyjnymi w czasie zwalczania pandemii wysoce zjadliwej grypy ptaków, a także w celu zapewnienia wsparcia działań służb weterynaryjnych i ratowniczych oraz egzekwowania przestrzegania regulacji prawnych wprowadzonych przez organy administracji w tym zakresie, zlecił zadania wszystkim jednostkom i komórkom organizacyjnym Policji lubuskiej w „Planie przedsięwzięć”¹¹. W oparciu o przedmiotowy „Plan przedsięwzięć” prowadzone były działania policyjne w obszarze zapowietrzonym oraz obszarze zagrożonym, obejmujące swoim zasięgiem obszar dwóch powiatów, gorzowskiego i międzyrzeckiego.

Od dnia 16 grudnia 2016 roku, w związku z gwałtownym rozwojem sytuacji kryzysowej, ujawnieniem kolejnych ognisk chorobowych ptasiej grypy, na terenie województwa lubuskiego zaistniała konieczność przygotowania i zorganizowania działań policyjnych współmiernych do zaistniałej sytuacji kryzysowej, przy jednoczesnym zaangażowaniu sił i środków Policji zarówno z terenu województwa lubuskiego, jak i z terenu kraju. Biorąc powyższe pod uwagę, Komendant Wojewódzki Policji w Gorzowie Wielkopolskim podjął decyzję o zarządzaniu operacji policyjnej¹². To poważne zdarzenie kryzysowe z uwagi na swój masowy i wyjątkowy charakter wymagało zadysponowania dużych sił i środków policyjnych. W ramach zarządzanej operacji policyjnej, na czas prowadzenia i koordynacji działań w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim powołano funkcjonujący całodobowo Sztab dowódcy operacji policyjnej. Za pośrednictwem Sztabu odbywała się wymiana informacji pomiędzy wszystkimi podmiotami i służbami zaangażowanymi w działania¹³.

Operacja policyjna z uwagi obszar występowania poszczególnych ognisk ptasiej grypy oraz na zasięg obszarów zapowietrzonych i zagrożonych została podzielona na 8 podoperacji: Gorzów, Międzyrzecz, Sulęcín, Strzelce Kraj., Zielona Góra, Świebodzin, Słubice i Nowa Sól. W ramach opracowanego Planu dowódcy operacji policyjnej, dowódcom zarządzanych podoperacji lubuskiego zlecono zadania do realizacji¹⁴.

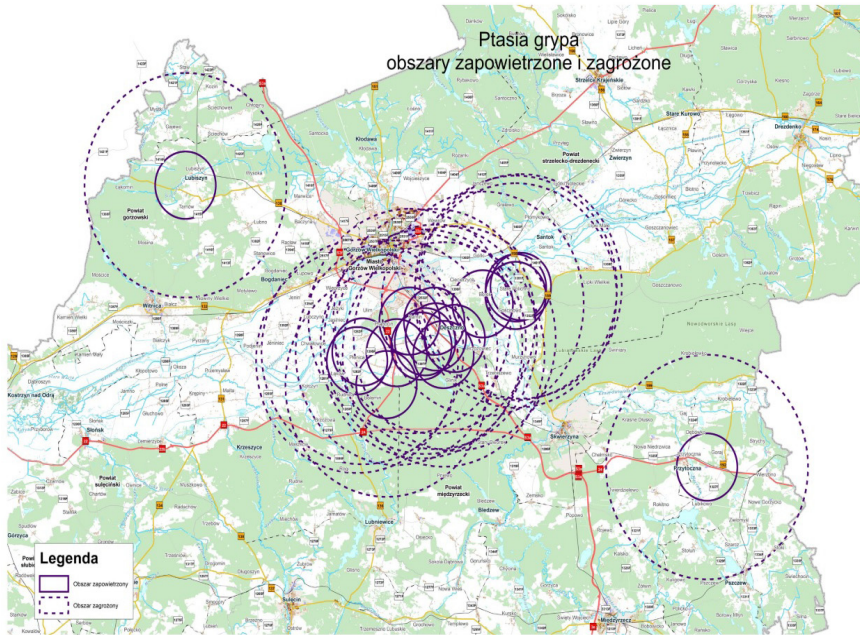
¹¹ § 13 Zarządzenia nr 23 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 września 2014 roku w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi (Dz. Urz. KGP z 2014 r., poz. 65 oraz z 2015 r., poz. 16).

¹² <http://www.gorzow.lubuska.policja.gov.pl/go1/serwis-informacyjny/aktualnosci/19325,Policyjne-dzialania-przy-zwalczaniu-ptasiej-grypy.html> [dostęp: 8.03.2019].

¹³ <http://www.lubuska.policja.gov.pl/go/serwis-informacyjny/aktualnosci/19424,Policjanci-w-walce-z-ptasia-grypa.html?search=9376876721837> [dostęp: 8.03.2019].

¹⁴ Zgodnie z załącznikiem Nr 3 do Zarządzenia nr 23 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 września 2014 roku, w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi (Dz. Urz. KGP z 2014, poz. 65 oraz z 2015, poz. 16).

W wyznaczonych strefach zapowietrzonych i zagrożonych zorganizowano punkty kontroli ruchu drogowego, których lokalizację określały granice stref zapowietrzonych. Zadaniem funkcjonariuszy Policji odbywających służbę na tych punktach było w szczególności realizowanie obostrzeń wynikających z Rozporządzeń Wojewody Lubuskiego¹⁵.

Rysunek 3. Mapa obszarów zapowietrzonych i zagrożonych na terenie woj. lubuskiego
Źródło: <https://www.lubuskie.uw.gov.pl/aktualnosci/wydarzenia/idn:16573.html> [dostęp: 9.03.2019].

Każdy funkcjonariusz Policji, realizujący zadania w ramach zarządzonej operacji policyjnej, został wyposażony w pakiet ochrony osobistej, w skład którego wchodził: kombinezon ochronny, maseczka, rękawiczki. Ponadto każdy patrol otrzymał na wyposażenie wyciąg z przepisów prawa miejscowego, w tym informacje o aktualnych decyzjach powiatowych lekarzy weterynarii oraz możliwych przestępstwach i wykroczeniach, a także zadaniach do zrealizowania. Ponadto przed przystąpieniem do służby w ramach operacji wszyscy policjanci biorący udział w działaniach zostali przeszkoleni przez Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego MSWiA i Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz zostali zaznajomieni z wytycznymi w tym zakresie.

Ogółem w trakcie prowadzonych działań policyjnych w ramach operacji policyjnej realizowano czynności kontrolne w następujących punktach:

¹⁵ <https://www.lubuskie.uw.gov.pl/main/szukaj/wszedzie/rozporz%C4%85dzenie/sts:15.html> [dostęp: 8.03.2019].

- 1) na terenie powiatu gorzowskiego – 13 punktów, przy matach dezynfekcyjnych,
- 2) na terenie powiatu międzyrzeckiego – zorganizowanych było ogółem 10 punktów kontrolnych, w tym przy matach dezynfekcyjnych,
- 3) na terenie powiatu zielonogórskiego – zorganizowanych było 8 punktów kontrolnych przy matach dezynfekcyjnych,
- 4) na terenie powiatu nowosolskiego – zorganizowane były 2 punkty kontrolne przy matach dezynfekcyjnych.

Na terenie pozostałych powiatów województwa lubuskiego nie odnotowano ognisk chorobowych ptasiej grypy.

Zadania realizowane były w wyznaczonych granicach stref zagrożonych. Polegały na doraźnej kontroli w ruchu drogowym transportu zwierząt i pojazdów osobowych w zakresie realizacji postanowień zawartych w Rozporządzeniu Wojewody Lubuskiego¹⁶.

Bardzo ważnym zadaniem wykonywanym w ramach zarządzanej operacji policyjnej była realizacja konwojów martwego drobiu, ściółki oraz materiału skażonego do zakładów utylizacyjnych.

Tabela 1. Liczna ujawnionych ognisk ptasiej grypy z podziałem na miejsce wystąpienia

Zakład utylizacji	Liczba konwojów	Łączna liczba pojazdów w konwoju
Ciepielówek	9	14
Śmiłowo	36	113
Olszówka	14	35
Danielów	2	2
Wielkanoc	1	3
Gołcza	1	1
Łączy liczba	63	168

Źródło: <http://www.lubuska.policja.gov.pl/go/serwis-informacyjny/aktualnosci/19424,Policjanci-w-walce-z-ptasia-grypa.html?search=9376876721837> [dostęp: 9.03.2019].

Łącznie w trakcie trwania operacji policyjnej na terenach objętych zabezpieczeniem ujawniono 18 ognisk chorobowych, które zostały objęte stałym, a następnie do momentu wygaszenia ogniska – doraźnym nadzorem przez Policję.

¹⁶ <http://www.lubuska.policja.gov.pl/go/serwis-informacyjny/materialy-wideo/19679,Policjanci-w-walce-z-ptasia-grypa.html?search=9376876721837> [dostęp: 9.03.2019].

Tabela 2. Liczba ujawnionych ognisk ptasiej grypy z podziałem na miejsce wystąpienia

Powiat, na którym ujawniono ognisko	Liczba ujawnionych ognisk
Gorzów Wielkopolski	16
Międzyrzecz	1
Zielona Góra	1
Łączna liczba ujawnionych ogniska	18

Źródło: <https://www.lubuskie.uw.gov.pl/aktualnosci/wydarzenia/idn:16700.html> [dostęp: 9.03.2019].

Podsumowanie

Działania prowadzone w ramach zwalczania pandemii ptasiej grypy na terenie województwa lubuskiego trwały nieprzerwanie od dnia 3 grudnia 2016 roku – ujawnienia pierwszego ogniska ptasiej grypy, do dnia 9 marca 2017 roku, tj. łącznie 99 dni. W kulminacyjnym czasie do zwalczania ptasiej grypy zaangażowanych było około 300 osób z wojewódzkich służb, straży i inspekcji.

W czasie zwalczania pandemii ptasiej grypy zlikwidowano 1 076 283 ptaków, w tym:

- 1) w ogniskach – 440 173 sztuk w 75 stadach w 18 fermach,
- 2) w obszarach zapowietrzonych – 626 798 ptaków w 34 fermach komercyjnych,
- 3) w obszarach zapowietrzonych w gospodarstwach przyzagrodowych – 9 312 ptaków.

Wywieziono do utylizacji i kompostowania ok. 13 434 ton obornika, paszy oraz słomy¹⁷.

Koszty poniesione na walkę z pandemią ptasiej grypy wyniosły 54 miliony złotych¹⁸.

Zadania, jakie zostały postawione przed funkcjonariuszami Policji w czasie niespotykanej do tamtej chwili sytuacji kryzysowej, która rozgrywała się nieprzerwanie na przestrzeni kilku miesięcy, wymagały dynamicznego i elastycznego reagowania oraz zaangażowania znacznych sił i środków. Jednocześnie należy stwierdzić, że zarządzona forma działań policyjnych, w tym przypadku operacja policyjna była adekwatna do założonego celu działań.

¹⁷ <https://www.lubuskie.uw.gov.pl/aktualnosci/wydarzenia/idn:16700.html> [dostęp: 9.03.2019].

¹⁸ <https://www.lodr.pl/wydarzenia-lodr/z-zycia-lodr/275-w-dniu-4-sierpnia-odszed%C4%B9%E2%80%9A-na-zawsze-feliks-kijak> [dostęp: 10.03.2019].

Bibliografia**Akty prawne:**

1. Dz.U. z 2007 r., nr 98, poz.590 ze zm.
2. Dz. Urz. KGP z 2005 r., nr 3, poz. 8.
3. Dz. Urz. KGP z 2014 r., poz. 65 oraz z 2015 r., poz. 16.

Źródła internetowe:

1. http://www.gorzow.lubuska.policja.gov.pl/go1/serwis-informacyjny/aktualnosci/19325_Policyjne-dzialania-przy-zwalczaniu-ptasiej-grypy.html.
2. http://www.lubuska.policja.gov.pl/go/serwis-informacyjny/aktualnosci/19424_Policjanci-w-walce-z-ptasia-grypa.html?search=9376876721837.
3. <http://www.piwet.pulawy.pl/piwet7/files/H5N8/Grypa%20H5N8%2025.01.2017.pdf>.
4. <https://gorzow.tvp.pl/28280462/19122016-ptasia-grypa-goscie-lek-wet-wlodzimierz-skorupski-wladyslaw-dajczak-15-minuta>.
5. <https://www.ciwf.pl/blog/2016/12/ptasia-grypa-atakuje-na-calym-swiecie>, <https://cordis.europa.eu/news/rcn/27520/pl>.
6. <https://www.lodr.pl/wydarzenia-lodr/z-zycia-lodr/275-w-dniu-4-sierpnia-odszed%C4%B9%E2%80%9A-na-zawsze-feliks-kijak>.
7. <https://www.lubuskie.uw.gov.pl/aktualnosci/wydarzenia/idn:16700.html>.
8. <https://www.lubuskie.uw.gov.pl/main/szukaj/wszedzie/rozporz%C4%85dzenie/sts:15.html>.
9. <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/o-grypie-ptakow>.

Actions of the Lubuskiej Police in the combating the bird flu panddmic subf. H5N8 in the province of Lubusz in 2016-2017**Abstract**

The subject was developed to approximate the task and the role of the police during the crisis situation, which was a pandemic of a highly pathogenic avian influenza virus of the type h5n8. The competence of this state service based on the law will be analyzed. The analysis was based on events that took place in the Lubusz region in 2016/2017.

Keywords: Internal security, Epizootic, Crisis management plans, Algorithms for the conduct of police in crisis situations